

4 липня могло би виповнитися 70 років відомому львівському композитору, піаністу, педагогу Богдану-Юрію Янівському. На жаль, вже шість років його з нами немає. За іронією долі обидва автори рубрики «МИ ПАМ'ЯТАЄМО» видання

zaxid.net

- і Микола Петренко, й Іван Яремко - були добрими знайомими композитора, тож обое висловили бажання написати тексти до ювілейної дати. Пропонуємо вашій увазі обидва тексти.

Микола Петренко: «Срібні кораблі Богдана-Юрія Янівського»

«Срібні кораблі» – це одна із пісенних візій молодого композитора. Пізніше на самозречливій творчій дорозі їх траплятиметься багато. Але тоді, на початку 1970-х, ми вибралися у незвичайну мандрівку – із замислом піднятися на Говерлу (тоді така затія ще не мала нічого спільного із президентськими амбіціями), - щоб звідти високим гребенем пройти до Чорногори, Попа-Івана...

Гей, тумани, срібне море,

Чи ти бачиш в срібній млі,

Як до гори-Чорногори

Підпливають кораблі...

Нас було четверо романтично наладованих молодих митців: композитор Богдан Янівський, художник Роман Безпалків, поети Роман Кудлик і Микола Петренко, тобто я.

Неймовірно сонячного серпневого ранку ми легко й піднесено відзначили сходження на найвищу карпатську вершину, своєрідний символ творчих злетів – і зачудувалися: як бо ж неймовірно гарно й піднесено на наших молодих душах! І не відразу зауважили, як із-за південного схилу виповзало чорне хмарення. Якось неймовірно швидко воно ближчало і розросталося, набувало сизо-чорного зловісного відтінку – і ось бахнуло громами, креснуло блискавицями – майже що поряд із нами!..

Геть металеві речі – ключі, годинники, ножі. Самі причаїлися поза камінням. Богдан відкидає геть подалі цілий рюкзак: у ньому виявилася найбільша притягальна спокуса: мисливська рушниця! Навіщо він брав її у ту мандрівку - ми так і не збагнули, хоча й намагалися допитатися, коли за якийсь недовгий час сиділи вже довкруг ватри геть всі дощенту мокрі. Від дальшої мандрівки мусили відмовитися: пригадали, що неподалік у Дорі має літувати люба наша Ірина Вільде, то вирішили шукати захисного притулку в її газдівстві.

Це був час, коли молодий композитор отримав нову посаду – завідувача музичної частини Першого українського театру для дітей та юнацтва, і душа аж вирувала творчими планами. Дещо із того нам поталанило здійснити спільно – мені й Романові Кудликові разом із Богданом: у нашому творчому багажі нараховується кільканадцять дитячих музичних вистав – а то були фактично оперетні постановки, наснажені музикою, піснями. Поміж них – “Лис Микита”, “Царівна-жаба”, “Довбушів топірець”, “Дві Іванки”, “Том Сойер”, “Чари правдивої пісні”, “Хоробрий півник”... Вистав, які роками трималися в репертуарі, формували дитячі аудиторії, їхні смаки і уподобання.

У творчому багажу Богдана Янівського значиться таких вистав понад сто – до яких саме він творив музичне оформлення, звідки не одна пісня перебиралася на естрадні сцени, прикрашала телевізійні та радіопостановки. Додам ще і спільно із Романом Кудликом створену оперу “Одеська балада” за твором Романа Іваничука – вона кілька сезонів успішно йшла у нашому знаменитому Оперному театрі імені Соломії

Крушельницької – довго плекана мрія композитора.

До названих вистав долучалися ще й пісні – ми спільно витворили їх знову ж по кільканадцять. А ще може й більше було написаних із Богданом Стельмахом, Петром Шкраб'юком, Ільком Колодієм, Романом Лубківським, іншими поетами.

Не все гладко й легко доходило до слухача – тогочасна естрада пробивала свою дорогу неймовірними зусиллями ентузіастів. Досить згадати долі Володимира Івасюка, Ігоря Білозіра, не одного музичного гурту. Та й наші згадувані вище “Срібні кораблі” наштовхнулися на обкомівське табу: завтра мають прозвучати в авторській передачі на Львівській телестудії – а тут знімають. Мовляв, що за кораблі, куди плинуть легіні, за якими звабами?.. Порятував просто неймовірний збіг: саме у Москві (а на той час Київ не мав такого права!) вийшла платівка гурту “Арніка” із цими “лихозвісними” кораблями – минулося без оргвисновків, але вихід в ефір затримався ще на кілька років.

Дякувати долі – в розквіту небуденного таланту Богдан Яніський встиг дожити до загального визнання в часи Незалежності. Були нагороди і відзнаки, аж до найвищих: звання народного, Шевченківське лауреатство...

І – до вдячної пам'яті!

Ось і нині, в перші дні липня, коли я пишу ці рядки, колеги із Першого українського дитячого театру готують урочистий вечір – де будуть звучати пісні композитора, розповіді про його самозречливу працю, життєві спогади. До участі в цьому дійстві колега і організатор народний артист України Сергій Кустов збирає найкращі творчі сили міста, давніх друзів і нових шанувальників – від знаних і заслужених до зовсім крихітних, але вже широко знаних і люблених “Цьомків” – простежити творчий шлях композитора, пройти шляхами його своєрідної октави, всіх його семи нот – а вони в кожного неповторного митця різні:

Досить, досить згорять на вогні,
Розбиватись об гострені скелі, -
Доки линути у далеч пісні,
Доки струни такі голосні,

Доки згадки терпкі та ясні,
Доки струни сумні та веселі!..

Але – марний заклик до митця “Досить згорати!..” – коли так йому роковано небом.

Іван Яремко: «Про користь копання коробки з-під взуття»

Впевнений, що у липні до ювілею вийде чимало статей музикознавців, спогадів його друзів і колег – народний артист України, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка, професор, проректор Львівської музичної академії імені Миколи Лисенка заслуговує на добру пам'ять.

Але хочу згадати про Богдана Янівського під іншим ракурсом - як про людину, з дитинства віддану спортові. Оте захоплення він проніс через усе життя і, навіть в останні роки писав пісні й марші про футбол для улюбленої команди «Карпати» і для збірної України.

Він ділився зі мною наміром організувати на Львівському телебаченні постійну передачу під умовною назвою «Митці розповідають про футбол», в якій би композитори, диригенти, співаки, піаністи, інші виконавці розповідали свої враження про популярну гру з позиції свого професійного амплуа.

[Богодар Которович](#)

